

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

4. maj 2020

Folketingets Kulturudvalg har den 28. april 2020, efter ønske fra Søren Søndergaard (EL), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 9, som jeg hermed besvarer.

Spørgsmål:

Vil ministeren garantere Folketinget, at der intet er i dette lovforslag, som på nogen måde kan komme i karambolage med grundlovens § 77, hvor det hedder: ”Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale, at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres”? Fremhævelsen er spørgerens.

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Justitsministeriet. Justitsministeriet oplyser følgende:

”1. Justitsministeriet kan generelt oplyse, at ytringsfriheden er beskyttet i grundlovens § 77, som har følgende ordlyd:

”Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres.”

Det er almindeligt antaget, at grundlovens § 77 angår alle typer af meddelelser til andre, jf. herved bl.a. Michael Hansen Jensen, Danmarks Riges Grundlov med kommentarer, redigeret af Henrik Zahle, 2. udgave (2006), side 528, hvor det anføres, at bestemmelsen ikke blot omfatter meddelelser af intellektuel karakter, men alle typer af meddelelser til andre, herunder gengivelse af faktiske forhold, fiktive meddelelser og praktiske anvisninger.

Ved fastlæggelsen af, hvilken nærmere beskyttelse af ytringsfriheden § 77 indebærer, foretages der almindeligvis en opdeling i henholdsvis den formelle og den materielle ytringsfrihed.

Grundlovens § 77 beskytter den *formelle* ytringsfrihed. Det indebærer, at bestemmelsen beskytter mod foranstaltninger, der forhindrer selve offentliggørelsen af ytringer. Begrebet ”censur” omfatter enhver forudgående godkendelse fra en offentlig myndighed af en ytrings indhold, jf. bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med Kommentarer (2015), side 500, Michael Hansen Jensen, a.st., side 536, og Peter Germer, Statsforfatningsret, 5. udgave (2012), side 378 f. ”Andre forebyggende forholdsregler” omfatter censurlignende foranstaltninger, der kan hindre eller forsinke offentliggørelsen af ytringer, jf. bl.a. Peter Germer, a.st., side 379, og Jens Peter Christensen, a.st., side 500, og Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave ved Peter Germer (1973), side 377.

Materiel ytringsfrihed er udtryk for, at der for ytringer af et vist indhold eller en vis karakter ikke kan fastsættes efterfølgende sanktioner i form af f.eks. straf.

I den statsretlige litteratur er det den overvejende opfattelse – som Justitsministeriet kan tilslutte sig – at grundlovens § 77 ikke beskytter den materielle ytringsfrihed, jf. bl.a. Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret (1954), side 670, Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret II, 3. udgave ved Ole Espersen (1980), side 716 og 724, Max Sørensen, a.st., side 374, og Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 503 ff.

2. Kulturministeriet har i samarbejde med Justitsministeriet foretaget en vurdering af lovforslagets overensstemmelse med grundlovens § 77. Det er på den baggrund vurderingen, at lovforslaget ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 77.

Særligt for så vidt angår den foreslåede affattelse af § 9 a, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, og § 51 c, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, hvorefter Radio- og tv-nævnet gives adgang til at træffe foranstaltninger, der midlertidigt begrænser adgangen til at levere en audiovisuel medietjeneste eller efter omstændighederne træffe afgørelse om midlertidig eller endelig indstilling af virksomheden på en videodelingsplatformstjeneste, bemærkes det, at Radio- og tv-nævnet efter de gældende regler har hjemmel til at træffe lignende afgørelser for så vidt angår fjernsyn og on demand-audiovisuelle medietjenester. Der er således efter den gældende § 50 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed adgang for Radio- og tv-nævnet til bl.a. at inddrage et radio- eller tv-foretagendes tilladelse i visse nærmere angivne tilfælde.”

Jeg skal henholde mig til Justitsministeriets oplysninger.

Joy Mogensen